

УДК 811.111'42:82

Романські, германські та східні мови

Грищенко Я.С.,

к. філол. н., старший викладач

кафедри англійської мови технічного спрямування № 1

Національного технічного університету України

“Київський політехнічний інститут”

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ВІРШОВАНОГО ТВОРУ

Gryshchenko Ya.S. Modern approaches to poetry analysis

The article is devoted to the problem of different approaches to poetry analysis distinguishing. The author singles out three main theories of poetry study. The comparison of different approaches in the frameworks of one theory is done. As a result, the author distinguished the main aspect of every theory. The centre of the structural semiotic theory is poetical structure. In this case, an artistic conception of poetry is closely dependent on the composition of the object of studying. Verbal poetical images are investigated by the researchers in the field of cognitive poetry. They insisted that poetical image is an embodiment of the image, idea and content in spoken form. Pragmalinguistic approach exists in the frameworks of anthropocentric paradigm. The main subject of study of the theory is speech act as an indicator of the poetry content. In this field, the researchers have an opportunity to operate with a wide range of speech acts in order to reveal the poet's intention. The author asserts that the field of pragmalinguistic approach is the most peculiar and poorly studied one. Besides that, the field has high combinative abilities. In view of this, an investigator gets an opportunity to combine the theory of speech acts with structural analysis for further poetry understanding.

Постановка проблеми. Віршований твір як відображення мовленнєвої картини світу поета упродовж тисячоліть привертав до себе увагу вчених. Від перших досліджень віршованих творів Аристотелем та Горациєм до праць

Н. Буало та Г. Лессінга інтерес до віршованої мови не вщухав. Зростання цікавості вчених до вивчення питань, пов'язаних зі структурою й стилістичним наповненням віршованих творів призвело до виникнення різноманітних підходів до їх вивчення.

Аналіз останніх досліджень. Питання, пов'язані з вивченням віршованого тексту як складного мовного явища, стали предметом дослідження таких науковців у галузі літературознавства: М. Л. Гаспаров, В. М. Жирмунський, К. Ф. Тарановський, Ю. М. Тинянов та лінгвістики: Ю. М. Лотман, Я. Мукаржовський, Р. Якобсон.

Проблему виявлення особливостей мови поетичного тексту і визначення його поетичної функції досліджували В. М. Жирмунський [12] і Р. Якобсон [23]. Я. Мукаржовський виокремлював естетичну функцію мови і наголошував, що “метою поетичного виразу є його естетичний вплив” [15, с. 78]. Згадані вище вчені погоджувалися, що “при аналізі віршованих творів необхідно враховувати їх емоційну експресивність і не обмежуватися лише формально-естетичною стороною” [12, с. 98]. Питання про традиційні зв'язки між віршованим твором та образами, мотивами, емоціями підіймалося і у працях К. Ф. Тарановського, який стверджував, що у кожного поета є свої улюблені теми, улюблені образи та навіть слова, які складають внутрішні цикли у творчості певного поета, цикли, що неможливо умістити у чіткі хронологічні межі [21, с. 18]. Вказані вище вчені заклали підвалини теорій дослідження віршованих творів, а різнобічність сучасних підходів до вивчення останніх вказує на незгасаючу актуальність обраної теми і потребує виокремлення провідних напрямів дослідження цього питання.

Метою статті є теоретичний огляд сучасних підходів до вивчення віршованого твору. Основним завданням є визначення основних перспективних напрямів дослідження віршованих творів і їх детальний опис.

Виклад основного матеріалу дослідження. За результатами попередніх розвідок встановлено, що на межі ХХ та ХХІ століть дослідження віршованих творів проводять за кількома напрямами: структурно-семіотичним –

Н. В. Альохіна, І. І. Ковтунова, О. Г. Ревзіна; когнітивно-поетичним – Л. І. Белехова, Т. В. Горчак, Л. В. Димитренко, І. А. Редька, Р. І. Стефурак, О. Й. Філіпчик; прагмалінгвістичним – І. О. Безкровна, Є. А. Горло, О. А. Гришина, О. О. Соловійова.

Структурно-семіотичний напрям вивчення віршованого твору представлений у роботах Ю. М. Лотмана [14]. Поетичний текст розглядається як певним чином організована семіотична структура. В основі структурного аналізу знаходиться погляд на літературний твір як на органічне ціле, кожен з елементів якого реалізується лише у відношенні до інших елементів та до структурного цілого всього тексту. Сама ж цілісність міститься в тому, що художній твір становить деяку реальність та може членуватися на частини. Одна з провідних властивостей художньої реальності має виявитися при виокремленні того, що входить у саму сутність твору, від ознак, при зміні яких зберігається специфіка твору [14, с. 34]. Сутність поетичної структури полягає в тому, що вона свідомо вживає несинонімічні та нееквівалентні одиниці як синоніми та адекватні. При цьому мова перетворюється на матеріал побудови різноманітних моделей, а власна структура мови, своєю чергою, впливає на них [14, с. 134].

Структурно-семіотичний підхід до вивчення віршованих творів отримав свій розвиток у роботі сучасної дослідниці Н.В. Альохіної [1], де на прикладі аналізу поетичних текстів з домінантним синтаксичним рівнем продемонстровано специфіку їхньої поетичної структури, яка характеризується домінуванням синтаксичного рівня та полягає в наявності в семантичній структурі поетичних текстів особливого художнього змісту – категоріального, який формується завдяки провідній ролі засобів синтаксису в організації тексту як художнього цілого [1, с. 5]. Н. В. Альохіна наголошує на тому, що художній зміст знаходиться в тісному зв'язку з композиційною побудовою віршованих творів: з одного боку визначає його, з іншого, – включається в композиційну побудову віршованого тексту як провідна утворювальна ланка [1, с. 6].

У дослідженні О. Г. Ревзіної [17] художня мова є вербалізацією художнього мислення в модусі мовного існування. Форма віршованих творів

задає той напрям, у якому здійснюється якісна специфікація поетичної мови. Системність та функціональна завантаженість властива індивідуально-авторській поетичній мові. Системно-функціональний підхід до лінгвістичної поезики реалізує себе на рівні загально поетичної та індивідуально-авторської поетичної мови. В основі дослідження потенційних можливостей мовної системи знаходиться категорія виразності [17, с. 22].

Синтаксис поетичного тексту також досліджено у працях І. І. Ковтунової [13]. Системний підхід до поетичної мови загалом поєднано з увагою автора до індивідуальних особливостей окремих поетичних текстів. Дослідження І. І. Ковтунової відкрило провідні напрями мовної творчості в поетичній мові, у якій інтенсивного розвитку набуває асиметрія мовного знака й збільшення ролі полісемії та синонімії в синтаксичних одиницях, що організують поетичний текст.

Новий напрям дослідження віршованих творів запропоновано у працях Л. І. Белехової [4, 5, 6], у фокусі студій якої знаходиться теорія словесних поетичних образів, розглянутих у руслі когнітивно-поетичного підходу. Поетичний текст учена визначає як “вид художньої комунікації, спрямованої на розкриття текстової, підтекстової та позатекстової інформації, що стоїть за словесними поетичними образами, котрі її опредметнюють” [4, с. 18]. Поетичний образ Л. І. Белехова розуміє в якості вираження ідеї, узагальненого змісту віршованого тексту та словесного поетичного образу як утілення образу, ідеї й змісту в мовленнєвій формі [6, с. 273]. Вивченню онтологічних та гносеологічних властивостей словесного поетичного образу з метою визначення тенденцій та закономірностей його формування й функціонування в американській поезії присвячено докторську дисертаційну роботу Л. І. Белехової, де дослідниця розглядає поняття словесного поетичного образу як багатовимірної величини, параметри якої визначено її онтологічними, епістемологічними й когнітивними властивостями [5, с. 15 – 17].

Теорія словесного (вербального) поетичного образу продовжує свій розвиток у дисертаційній роботі Л. В. Димитренко [11], яка трактує образ як лексико-синтаксичний комплекс, що є результатом мовного втілення

концептуальної тричасної структури (думкою про світ, концептом, який потребує образної актуалізації; сутністю, за посередництвом якої відбувається образне визначення думки; основою ототожнення) та об'єднання її елементів за правилами граматики на підставі ототожнення суперечливих у широкому розумінні сутностей. За результатами дослідження Л. В. Димитренко, вербальний поетичний образ є лінгвокогнітивним фактом мовного втілення знання про світ через співвіднесення з відомою інформацією за допомогою концептуальних переносів та універсальних концептуальних зв'язків. Вербалізовані концепти (посередники між словом та дійсністю), своєю чергою, формують концептуальну картину світу й виконують функцію представлення, зберігання та оперування змістом окремого кванту інформації [11, с. 4 – 5].

Словесні поетичні образи досліджені також у роботі О. Й. Філіпчик [22], де поетичний образ розглянуто як двоаспектне явище, яке містить концептуальний і мовний плани існування. Дослідниця додає до трьох зазначених вище структурних компонентів образу четвертий – взаємозв'язок репрезентованих у образі об'єктів дійсності, втілений у тій чи іншій синтаксичній конструкції [22, с. 6]. Корелятами реальних відносин між об'єктами зіставлення є синтаксичні відносини, які, зі свого боку, втілюються у певних синтаксичних конструкціях, де останні виступають мовним засобом об'єктивації словесного поетичного образу у віршованих текстах [22, с. 11].

Зв'язок між образним складником та внутрішньою формою слова знаходить своє відображення в дисертації Р. І. Стефурак [20], яка розглядає асоціативно-образний потенціал внутрішньої форми слова в поетичному тексті. На відміну від згаданих вище досліджень, у роботі Р. І. Стефурак на передньому плані знаходиться внутрішня форма слова, яка об'єднує мотиваційний, концептуальний та асоціативно-образний компоненти. Реалізація асоціативно-образного потенціалу внутрішньої форми слова забезпечує конструювання художнього змісту віршованого твору [20, с.7].

Виявлення лінгвокогнітивних особливостей формування словесно-поетичних образів у віршованих текстах досліджено в розвідці І. А. Редьки [18],

яка за результатами проведеного аналізу виокремлює кілька моделей поетичних образів: монополярну, біполярну, ланцюгову та циркулярну [18, с.5], що за своїм наповненням співзвучні моделям, виокремленим у роботі Л. І. Белехової.

Висвітлення когнітивного й семіотичного аспектів розкриття проблеми формування та функціонування словесного образу-символу здійснено в дисертаційній роботі Т. Ю. Горчак [9], яка визначає словесний образ-символ “як імплікативний, макроконтекстуальний, динамічний словесний образ, для якого характерна розщепленість референції та рівноправність вихідного значення і похідного референційного смислу. Він інкорпорує образність та знаковість, які домінують у ньому залежно від характеру інформації, що передається. Образність словесного образу-символу ґрунтується на семантичному переносі – транспозиції, яка виступає тут процесом породження, генерування нових референційних смислів за умови повного збереження самозначущості первинних значень” [9, с.16].

Отже, віршовані твори неодноразово ставали предметом лінгвістичних досліджень, які здійснювалися з позицій вивчення мови як формальної системи, відокремленої від ситуативного контексту. Утім, у сучасній лінгвістиці поширюється антропоцентричний підхід до дослідження тексту, пов’язаний з інтерпретацією тексту в аспекті його породження, сприйняття й впливу на читача. Антропоцентризм тексту зумовлений егоцентричною позицією людини в семантичному просторі тексту, тісно пов’язаному з прагматикою тексту. Саме в межах антропоцентричної парадигми отримали розвиток прагмалінгвістичні дослідження віршованих творів.

Серед прагмалінгвістичних досліджень віршованих творів останніх десятиліть слід особливо виділити наукові праці, присвячені вивченню адресованості віршованих творів [2; 7; 19] та мовленнєвих актів [8; 10].

Системне моделювання функціонально-мовних процесів, які становлять специфіку поетичної комунікації, здійснено в дисертації І. О. Безкровної [2], у якій дослідниця створює класифікацію типів адресанта, адресата й мовленнєвих дій у поезії. Авторка виділяє кілька типів адресатів: на першому рівні

розглянуто внутрішню адресацію (автоадресацію) в поезії, представлено типи адресатів в автокомунікативному контексті; другий рівень містить висловлювання, у яких автоадресацію поєднано із “зовнішньою” адресацією; третій рівень репрезентує типи “зовнішніх” адресатів в поезії [2, с. 4].

Комплексний аналіз діалогічних основ англійського поетичного тексту як однієї зі сфер літературної комунікації здійснено в роботі О. О. Соловйової [19]. Дослідниця наголошує, що різноманітні форми прояву комунікативної спрямованості процесу поетичного текстопородження треба розглядати з єдиного центру (від адресата), щоб їхня роль у цьому процесі могла бути диференційованою. Авторка досліджує два типи адресованості: адресованість читачу та адресованість конкретній людині чи події. За результатами аналізу О. О. Соловйова встановлює, що сам факт творення будь-якого поетичного тексту відмічений адресованістю. Комунікативна спрямованість цього процесу несе на собі риси діалогічного спілкування, яке, з одного боку, об’єднує автора та умовних комунікантів, а з іншого – має широкий спектр проявів на текстовому рівні [19, с.4].

Дослідження чинника адресованості здійснено в праці О. Ю. Васильєвої [7], у якій адресованість вивчається в урочистих одичних висловлюваннях, репрезентованих та зумовлених, насамперед, прийомами внутрішньої адресації, кваліфікованої як елітарна персоніфікована адресація й ідентифікованої із зовнішньою [7, с.132].

Апарат теорії мовленнєвих актів до опису структури поетичного тексту застосовує О. О. Гришина [10], яка підкреслює, що структуротвірними чинниками є певні характеристики мовця та акту мовлення: 1) мовленнєва дія яка лежить в основі того чи іншого висловлювання; 2) структура ролей у цьому висловлюванні (мовець, адресат, предмет мовлення). У цьому випадку прагматичну структуру ліричного тексту розглянуто з динамічного погляду, тобто авторка ставить акцент не на наявності тих або тих мовленнєвих актів у ліричному вірші, а на послідовності мовленнєвих актів, на їхньому розгортанні,

отже, поєднуючи прагматичний аспект розгляду тексту з динамічним способом його аналізу [10, с. 3].

Провідним критерієм згаданого вище підходу до вивчення віршованих творів, за О. О. Гришиною, є “відповідальність мовця за власне висловлювання” [10, с. 4], де під останнім розуміється ступінь участі мовця у власному висловлюванні, ступінь приналежності висловлювання мовцю. З використанням цього критерію мовленнєві акти в роботі дослідниці розглянуто у двох аспектах: 1) з погляду тієї дії, яку здійснює мовець цим мовленнєвим актом (питання, спонукання, обіцянка тощо); 2) з погляду тих комунікативних ролей, які є каркасом цього мовленнєвого акту (тобто з погляду особових займенників, що лежать в основі мовленнєвого акту) [10, с. 4].

Спираючись на теорію мовленнєвих актів Дж. Остіна, О. О. Гришина виокремлює дві провідні групи висловлювань: “словесні дії” (питання, спонукання, перформативи) та ствердження (оцінки, сентенції, констатації). Під перформативом дослідниця має на увазі ствердження, яке не описує дію, а саме є дією [10, с. 5]. І тут існує деяке протиріччя теорії Дж. Остіна, який убачав значення перформативів у тому, що вони є не тільки повідомленням та передачею думки, але й стають у повному розумінні слова діями або викликають невідкладні дії в тих, кому вони адресовані [16, с. 49]. Зважаючи на те, що О. О. Гришина розподіляє висловлювання на констативи та перформативи, беручи до уваги погляд Е. Бенвеніста, який вивів зі складу перформативів висловлювання в спонукальній формі, але залишив усі інші [3, с. 18], вважаємо розподіл дослідницею типів висловлювань на дві згадані вище групи таким, що може викликати деякі сумніви й потребує подальшого дослідження.

Поняття перформативності набуло подальшого розвитку в дисертації Є. А. Горло [8]. У межах антропоцентричної моделі поетичного дискурсу дослідниця визначає перформативність як мовленнєву дію, що повністю співвідноситься і з теорією Дж. Остіна, і з уточненнями Е. Бенвеніста. Є. А. Горло вивчає пряму, непряму та приховану перформативність. Пряма перформативність ґрунтується на спроможності мовленнєвих одиниць

реалізувати наміри відправника відкрито для одержувача. Одним із її проявів є перформативні практики відправника, що сходять до прямого мовленнєвого впливу. Пряма мовленнєва дія зазвичай реалізується за допомогою спонукальних речень. Непряма перформативність репрезентується в перформативних практиках відправника, що сходять до непрямого мовленнєвого впливу. Непряма перформативність потребує від одержувача додаткових зусиль ідентифікації й реалізується у віршованому тексті через вибір тропів і мовленнєвих фігур, причому показники реалізації останніх значно перевищують показники реалізації засобів прямого мовленнєвого впливу, що дозволяє авторці зробити припущення щодо домінантної позиції непрямой перформативності по відношенню до прямої. Прихована перформативність відображає індивідуальні звичні перформативні практики відправника та спирається на неусвідомлюваний відправником вибір прихованих значень граматичних і лексичних одиниць. Прихована перформативність пов'язана з неусвідомлюваною автоматизованою індивідуальною та стереотипною актуалізацією автором віршованого тексту мовленнєвих знаків різних рівнів [8, с. 8 – 9].

Питання егоцентризму ліричного тексту порушено в роботі О. О. Гришиної [10], яка при дослідженні віршованого тексту має справу не тільки з переходом від висловлювання, що найменше належить мовцю, до висловлювання, яке належить йому найбільше, але й зі зростанням “я” як аксіологічного центру вірша.

О. О. Гришина зазначає, що егоцентризм ліричного тексту має свого “двійника” в тих текстах, де немає зміни мовленнєвих актів: це – тематичний перехід від опису предметів і явищ, які належать до позалюдської сфери, зокрема до опису людини, її психічних та фізичних властивостей; цей принцип побудови тексту – антропоцентризм. При розгляді егоцентризму як принципу, що лежить в основі структури ліричного тексту, О. О. Гришина виключає все індивідуально-авторське у цих текстах як несуттєве [10, с. 12].

Натомість, у розвідках Є. А. Горло багато уваги приділено індивідуально-авторському стилю поетичного дискурсу: проведено дослідження медійності

поетичного дискурсу, що трактується як невід'ємна властивість дискурсу репрезентувати стереотипну мовленнєву поведінку відправника (тобто відносно сталу систему мовленнєвих дій людини, яка сформувалась у відповідь на звичні умови спілкування, що мають властивість повторюватися), яка може бути і індивідуальною, і середньостатистичною [8, с. 29 – 30].

Індивідуальна мовленнєва поведінка автора тексту, як зазначає Є. А. Горло, актуалізується індивідуальними стратегіями мовленнєвої поведінки, що є універсальними для мовних особистостей – носіїв різних мовних систем. В актуалізації стратегій мовної поведінки проявляються унікальні особливості мовної особистості, які забезпечують її неповторність та можуть бути основою для виведення її структурної моделі – сталої системи, що відображує стереотипні особливості суб'єкта, який вступив у комунікацію, та детермінує його мовленнєву поведінку [8, с. 30].

Висновки. Таким чином, основними сучасними напрямками вивчення віршованих творів є такі: 1) структурно-семіотичний; 2) когнітивно-поетичний, і прагмалінгвістичний. Усі напрями є перспективними і можуть бути застосовані для подальших розвідок. Однак, вважаємо за потрібне виділити прагмалінгвістичний напрям, у центрі якого знаходяться такі поняття, як адресованість, мовленнєва дія та мовленнєвий акт. Вивчення віршованих творів саме у цьому напрямі дозволить зрозуміти інтенцію поета.

Перспектива наших майбутніх досліджень полягає у винайденні нових шляхів дослідження поетичного дискурсу у рамках прагмалінгвістичного підходу.

Література:

1. Алёхина Н. В. Синтаксис как доминанта структуры поэтического текста : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Алёхина Наталья Владимировна ; Дальневост. гос. ун-т. – Владивосток, 2005. – 26 с.
2. Безкровна І. О. Комунікативна структура поетичного тексту (семантичний та прагматичний аспекти) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.02 / Безкровна Ірина Олександрівна ; Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні

НАН України. – К., 1999. – 20 с.

3. Бенвенист Э. Общая лингвистика / Э. Бенвенист ; [под. ред. Ю. С. Степанова]. – М. : Прогресс, 1974. – 447 с.

4. Белехова Л. І. Інтерпретація поетичного тексту в когнітивному ракурсі / Л. І. Белехова // Нова філологія [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2009. – № 34. – С. 12 – 18.

5. Белехова Л. І. Образний простір американської поезії: лінгвокогнітивний аспект : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04 / Белехова Лариса Іванівна ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2002. – 461 с.

6. Белехова Л. І. Типологія словесних поетичних образів в американській поезії: лінгвокогнітивний підхід / Л. І. Белехова // Наук. вісник Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія “Філологічні науки”. – 2008. – № 5. – Луцьк : Вежа. – С. 272 – 278.

7. Васильева О. Ю. Одический жанр XVIII века: прагмастилистическая интерпретация : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Васильева Оксана Юрьевна ; Омский гос. ун-т. – Омск, 2001. – 22 с.

8. Горло Е. А. Универсальная антропоцентрическая модель поэтического дискурса : автореф. дисс.... д-ра филол. наук : 10.02.19 / Горло Евгения Анатольевна ; Пед. ин-т Южного федер. ун-та. – Ростов-на-Дону, 2007. – 46 с.

9. Горчак Т. Ю. Словесный образ-символ в американській поезії ХХ століття: когнітивно-семіотичний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Горчак Тетяна Юріївна ; Київ. нац. лінгвістич. університет. – К., 2009. – 20 с.

10. Гришина Е. А. Структура поэтического текста с точки зрения теории речевых актов (на материале русского восьмистишия начала XX века) : автореф. дисс. ... канд. филол. наук. : 10.02.01 / Гришина Елена Александровна; Моск. гос. универс. им. М.В. Ломоносова. – М., 1989. – 17 с.

11. Димитренко Л. В. Когнітивні та лінгвостилістичні особливості поетичного образу (на матеріалі американської поезії ХХ ст.) : автореф. дис. ...

канд. філол. наук : 10.02.04 / Димитренко Лариса Вікторівна ; Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечнікова. – Одеса, 2000. – 19 с.

12. Жирмунский В. М. Поэтика русской поэзии : [сб. работ] / В. М. Жирмунский. – СПб. : Азбука-классика, 2001. – 485 с.

13. Ковтунова И. И. Синтаксис поэтического текста / И. И. Ковтунова // *Linguistische Poetik*. – Hamburg, 2002. – С. 165–227.

14. Лотман Ю. М. О поэтах и поэзии анализ поэтического текста / Ю. М. Лотман, М. Л. Каспаров – СПб. : Искусство-СПб., 1996. – 846 с.

15. Мукаржовский Я. Структуральная поэтика / Ян Мукаржовский. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 480 с.

16. Остин Дж. Л. Слово как действие / Дж. Л. Остин // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1986. – Вып. 17 : Теория речевых актов. – С. 22–129.

17. Ревзина О. Г. Системно-функциональный подход в лингвистической поэтике и проблемы описания поэтического идиолекта : дисс. [в форме науч. докл.] ... д-ра філол. наук ; 10.02.01 / Ревзина Ольга Григорьевна ; Моск. гос. унив. им. М. В. Ломоносова. – М., 1998. – 86 с.

18. Редька І. А. Синестезійна образність поетичного тексту: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської жіночої поезії кінця ХІХ – початку ХХІ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Редька Інна Анатоліївна ; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2009. – 20 с.

19. Соловьева Е.А. Диалогические основы англоязычного поэтического текста в аспекте его категориальных свойств : автореф. дисс. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Соловьева Елена Александровна ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. – М., 2007. – 19 с.

20. Стефурак Р. І. Асоціативно-образний потенціал внутрішньої форми слова у поетичному тексті (на матеріалі української поезії 60–90 років ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Стефурак Роксолана Іванівна ; Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2003. – 24 с.

21. Тарановський К. О поезии и поэтике / К. Тарановский. – М. : Языки русской культуры, 2000. – 432 с.

22. Філіпчик О. Й. Синтаксичні засоби створення образу (на матеріалі сучасної американської поезії : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Філіпчик Ольга Йосипівна ; Одеський держ. ун-т. – Одеса, 2000. – 16 с.

23. Якобсон Р. О. Лингвистика и поэтика / Р. О. Якобсон ; [сокр. пер. И. А. Мельчука] // Структурализм: “за” и “против” : [сб. ст.]. – М. : Прогресс, 1975. – С. 202–203.

Грищенко Я.С. Сучасні напрями досліджень віршованого твору

У статті подано огляд сучасних теорій дослідження віршованих творів. На основі проведеного аналізу виокремлено три провідні напрями вивчення поезії.

Ключові слова: віршований твір, мовленнєвий акт, структура, образ, перформатив.

Грищенко Я.С. Современные направления исследований стихотворного произведения

В статье предложен обзор современных теорий исследования стихотворных произведений. На основе проведенного анализа выделены три основных направления исследования поэзии.

Ключевые слова: стихотворное произведение, речевой акт, структура, образ, перформатив.

Gryshchenko Ya.S. Modern approaches to poetry analysis

The article is devoted to the problem of different approaches to poetry analysis distinguishing. On the basis of the analysis, three areas of poetry studying were separated.

Key words: poetry, speech act, structure, image, performative.